

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Civilās aizsardzības sistēma – VARAM?

Arnīs Šults
VARAM vadošais eksperts
arnis.sults@varam.gov.lv
t.67026521

Jēkabpils novads | 03.03.2023.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

CA likumā ietvertie jēdzieni

- **katastrofa** — notikums, kas izraisījis cilvēku upurus un apdraud cilvēku dzīvību vai veselību, nodarījis kaitējumu vai radījis apdraudējumu cilvēkiem, videi vai īpašumam, kā arī radījis vai rada būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un **pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus**
- **katastrofas draudi** — situācija, kad risku novērtējums, prognozes, informācija vai citi apstākļi pamatoti liecina par katastrofas iespējamību
- **katastrofas pārvaldīšana** — tādu vadītu un koordinētu preventīvo, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas pasākumu, kā arī atjaunošanas pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai nodrošinātu civilās aizsardzības uzdevumu izpildi
- **koordinēšana** — valsts un pašvaldību institūciju rīcības saskaņošana, veicot preventīvos, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas pasākumus, kā arī atjaunošanas pasākumus

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pali un plūdi – institūciju kompetences

- VARAM – koordinē katastrofas pārvaldīšanu, kura saistīta ar **paliem, plūdiem, ledus sastrēgumiem u.c.** dabas vai tehnogēnām katastrofām
- Būtiska loma VARAM ir preventīviem pasākumiem un zaudējumu apkopošanai – kompensācijām (nozares griezumā)
- VCAP neietver VARAM lomu sadaļā pali, plūdi attiecībā uz reaģēšanas un operatīvu seku likvidēšanas pasākumiem
- Pašvaldību likums ietver autonomo funkciju – pretplūdu pasākumi, savukārt šo funkciju neietver CA likums, bet VCAP ietver būtisku lomu citām valsts institūcijām un pašvaldībai palu un plūdu pārvaldībā
- VCAP nosaka- reaģēšanas un seku likvidācijas darba vadītājs (amatpersona) – pašvaldība

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vadības un koordinācijas institūti

Plūdu katastrofas gadījumā, no normatīviem aktiem vadības un koordinācijas institūciju pienākumi vietējā līmenī izriet:

- ✓ pašvaldības priekšsēdētājam
- ✓ pašvaldības domei
- ✓ reaģēšanas un seku likvidēšanas darba vadītājam
- ✓ glābšanas darbu vadītājam
- ✓ sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijai (komisijas vadītājam)
- ✓ VARAM

papildus var izrietēt – Ministru prezidentam, Ministru kabinetam, Krīzes vadības padomei

jāvērtē, vai daudzos vadības institūciju pienākumus nebūtu jāsakoncentrē, tai skaitā iesaistot mazāku vadības un koordinācijas institūciju skaitu katastrofas pārvaldībā

CA sistēmas pilnveidei

CA un to normatīvu interpretācijas!

Ja rodas domstarpības par sistēmas darbību un tā regulējumu, tad normatīvais regulējums vērtējams kā pilnveidojams

- CA sistēma jāpadara **vienkāršāk uztverama un juridiski precīzāka**
- Jāvērtē vai racionālāk būtu CA organizācijas mehānismus veidot starpreģionāla līmeņa teritorijās, kuru centri varētu būt valsts lielākās pilsētās, kur lēmumu pieņemšana, koordinācija un resursu pārvaldība pēc iespējas atrodas vienkopus